

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende de vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke-assistentiebudget aan personen met een handicap voor wat betreft de verplaatsingskosten, combineren van het budget, het vrij te besteden deel, het terugvorderbaar voorschot, het indienen van overeenkomsten, maatregelen bij onvoldoende besteding en verplichte bijstand
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Met dit ontwerp van besluit worden enerzijds een aantal onduidelijkheden en inconsistenties weggewerkt en anderzijds een aantal aanpassingen uitgevoerd om een algemene administratieve lastenverlaging en een betere dienstverlening naar de klant toe te realiseren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

BELEIDSVELD: Personen met een beperking

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 29 november 2023.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/492 van 1 december 2023.

De Vlaamse Regering hechtte op 15 december 2023 haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende de vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke-assistentiebudget aan personen met een handicap voor wat betreft de verplaatsingskosten, combineren van het budget, het vrij te besteden deel, het terugvorderbaar voorschot, het indienen van overeenkomsten, maatregelen bij onvoldoende besteding en verplichte bijstand.

Er is op 18 december 2023 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. De Raad van State heeft op 20 december 2023 beslist geen advies te geven, met toepassing van artikel 84, §5, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende de vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke-assistentiebudget aan personen met een handicap is de voorbije jaren verschillende keren aangepast. De laatste wijziging dateert van juni 2022, de zogenaamde “quick wins”. Daarnaast werden de types mogelijke overeenkomsten ikv PAB gelijkgetrokken aan die bij PVB via mozaïekbesluit 6 (definitieve goedkeuring op 19/2/2023).

De voorbije periode werden op de afdeling dienstverlening budgethouders van het VAPH en door de bijstandsorganisaties echter nog een aantal onduidelijkheden en inconsistenties mbt tot voormeld besluit vastgesteld. Tevens bestaan er een aantal voorstellen tot wijzigingen die ofwel de dienstverlening van de klant ten goede komen, ofwel een administratieve lastenverlaging inhouden.

In deze nota wordt de argumentatie voor deze wijzigingen verder beschreven.

Op dit moment is geregeld in het besluit dat het PAB niet mag worden ingezet om de kosten te betalen van verplaatsing van de persoonlijke-assistent of de budgethouder met uitzondering van het woon-en werkverkeer van de persoonlijke-assistent, die is tewerkgesteld is met een arbeidsovereenkomst. Echter voorziet de CAO van 1 juli 2009 voor het paritair subcomité 319.01 in de betaling door de werkgever van een vergoeding voor gebruik van het privé-vervoermiddel door de persoonlijke -assistent tijdens zijn werkuren. De PAB-regelgeving is bijgevolg niet in overeenstemming met de afspraken in voormelde CAO en wordt aangepast. Een tweede argument voor deze aanpassing is dat het vervoer-in-opdracht van individuele begeleiders bij het PVB wel kunnen vergoed worden binnen het budget en er anders een verschil in bestedingsmogelijkheden blijft bestaan.

Budgethouders PAB kunnen maximaal 5% van hun jaarbudget vrij besteden. Bij PVB daarentegen is het vrij te besteden gedeelte een vast bedrag, afhankelijk van het aantal zorggebonden punten van het

jaarbudget. Zo bedraagt het vrij besteedbaar bedrag voor de lagere budgetcategorieën (I tem IV en 1 tem 7) 1.800 euro en voor de hogere budgetcategorieën (V tem XII en 8 tem 24) 3.600 euro.

Voor PAB-budgethouders die overgaan naar een PVB na jeugdhulp is het aangewezen dat deze overgang zo vlot mogelijk gebeurt. Daartoe zijn in het verleden al verschillende initiatieven ondernomen, zoals het technisch gelijktrekken van PAB en PVB waarbij de administratie bij PAB zoveel mogelijk gelijk is aan deze bij PVB. Ook werd de voorbije jaren de soort ondersteuning die met PAB kan ingekocht worden gelijkgetrokken aan de mogelijkheden bij PVB.

Op dit moment is er nog een verschil in bepaling van het vrij besteedbaar deel tussen beide persoonlijke budgetten. Om de overstap van PAB naar PVB zo vlot mogelijk te houden voor budgethouders en in een streven naar eenduidigheid en een verdere afstemming tussen PAB en PVB, worden voortaan ook bij PAB twee vaste bedragen voor het vrij besteedbaar deel ingevoerd.

Het vrij besteedbare bedrag wordt bij PAB nu ook gekoppeld aan de budgetcategorieën. De lagere budgetcategorieën van 1 tem 6 krijgen een bedrag van 1.600 euro (PAB niet meer dan 19.831,48 €), de hogere budgetcategorieën van 7 tem 12 kunnen 2.800 euro vrij besteden (PAB tussen 19.831,48 € en 34.705,09 €).

Voor het eerste jaar van de toekenning van het PAB wordt het vrij besteedbare bedrag herrekend naar rato van het aantal resterende dagen van het kalenderjaar.

De regelgeving bepaalt nu dat, als het gaat om dagondersteuning, het PAB kan doorlopen (zonder verlaging van het budget) wanneer het kind tijdens de dag naar een revalidatiecentrum, ziekenhuis, voorziening van welzijn, voor tewerkstelling en beroepsopleiding en vrijetijdsbesteding gaat. Het valt dan ook te interpreteren dat het niet mogelijk is om het PAB te behouden wanneer het kind voor een bepaalde tijd in het ziekenhuis of revalidatiecentrum moet verblijven tijdens de nacht. Nochtans is het wel belangrijk dat mensen het PAB in dergelijke situaties niet verliezen. Na de opname, die meestal tijdelijk van aard is, is het opnieuw noodzakelijk dat het kind ondersteuning kan organiseren middels het PAB. Soms is het ook nodig dat extra ondersteuning door de assistent wordt geboden in het ziekenhuis, aangezien verpleegkundigen niet voldoende tijd hebben om alle patiënten van de nodige handicapspecifieke ondersteuning te voorzien. Om die reden wordt in de regelgeving opgenomen dat het volledige PAB kan behouden blijven wanneer het kind wordt opgenomen in een ziekenhuis of revalidatiecentrum.

Het terugvorderbaar voorschot bedraagt drie twaalfden van het jaarbudget. Sommige budgethouders wensen een lager terugvorderbaar voorschot. Daarom wordt in de regelgeving toegevoegd dat er bij de start van de besteding van het PAB een terugvorderbaar voorschot van maximum drie twaalfden van het jaarbudget wordt gestort. Als een budgethouder dat wenst, kan hij dus ook een lager terugvorderbaar voorschot krijgen.

Om een algemene administratieve lastenverlaging te realiseren, schrappen we de bepaling dat bij het inkopen van assistenten vanuit een multifunctioneel centrum een verklaring op eer moet worden bezorgd waarmee wordt verklaard dat er geen dubbele subsidiëring wordt verkregen. Het multifunctioneel centrum moet dus geen verklaring op eer meer bezorgen.

Daarnaast moeten budgethouders de overeenkomsten die ze met zorgaanbieders afsluiten zelf indienen bij het VAPH. In sommige gevallen gebeurt dit pas na erg lange termijn. Om het belang van het correct

en tijdig indienen van afgesloten overeenkomsten aan te geven, voegen we aan het besluit toe dat de overeenkomsten vier maanden na het afsluiten ervan in kader van het PAB bij het VAPH moeten worden ingediend. Indien overmacht kan aangetoond worden kan de termijn eenmalig worden verlengd met vier maanden.

Het VAPH voert controles uit op de besteding van het PAB. Als bij dergelijke controle onregelmatigheden worden vastgesteld, kunnen maatregelen worden opgelegd. Zo kan het VAPH vier sessies meer hooghrenpelige individuele bijstand opleggen, dewelke de budgethouder met het PAB moet betalen. Echter is geen termijn opgenomen waarbinnen deze sessies moeten afgerond zijn, waardoor er bij sommigen wel erg veel tijd kan overgaan of worden de vier sessies zelfs helemaal niet afgerond. In dat laatste geval kan er regelgevend niet worden overgegaan naar een volgende maatregel (zoals bijvoorbeeld twee jaar verplichte bijstand of zelfs stopzetting van het PAB). Daarom voegen we aan het besluit toe dat de vier verplichte sessies meer hooghrenpelige individuele bijstand moeten afgerond zijn ten laatste 18 maanden na de beslissing van het VAPH waarbij de budgethouder naar een bijstandsorganisatie werd verwezen voor vier verplichte sessies.

Wanneer PVB-budgethouders gedurende een jaar geen overeenkomsten of geen kosten indienen, is regelgevend bepaald dat het VAPH hen daarover telefonisch en per brief contacteert. Wanneer de budgethouder niet binnen de 30 dagen reageert op de verstuurdde brief wordt een herinneringsbrief gestuurd. Als ook daar geen reactie op komt, kan het VAPH verplichte bijstand van vier sessies opleggen. Als de budgethouder ook daar geen gevolg aan geeft, kan het VAPH het PVB stopzetten. Ook binnen PAB zijn er budgethouders die geen overeenkomsten of kosten indienen gedurende een kalenderjaar, maar in het PAB-besluit is echter nergens dergelijke bepaling opgenomen, waardoor het VAPH hieromtrent geen maatregelen kan nemen.

Er wordt daarom een bepaling toegevoegd aan het PAB-besluit die ervoor zorgt dat budgethouders PAB die gedurende een kalenderjaar geen overeenkomsten of kosten indienen worden opgevolgd door het VAPH. Dezelfde maatregelen als in artikel 27/5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders wordt overgenomen.

Ook nog binnen deze bepaling wordt toegevoegd dat de vier verplichte sessies meer hooghrenpelige individuele bijstand moeten afgerond zijn binnen de 18 maanden na de beslissing van het VAPH om door te verwijzen naar een bijstandsorganisatie voor verplichte bijstand.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. In artikel 10 van het besluit wordt geregeld voor welke ondersteuning het PAB kan worden aangewend en met welke ondersteuning het PAB kan worden gecombineerd.

Op dit moment is er geregeld dat het PAB niet mag worden gebruikt voor vergoeding van de kosten van verplaatsing van de persoonlijk assistent of de budgethouder met uitzondering van het woon-en werkverkeer van de persoonlijke-assistent, die is tewerkgesteld is met een arbeidsovereenkomst. De CAO van 1 juli 2009 voor het paritair subcomité 319.01 voorziet echter in de betaling door de werkgever

van een vergoeding voor gebruik van het privé-vervoermiddel door de persoonlijke -assistent tijdens zijn werkuren. De aanpassing heeft dan ook tot doen de regelgeving in overeenstemming te brengen met de afspraken in voornoemde cao.

Verder wordt de bepaling over het vrij besteedbaar deel dat niet moet verantwoord worden aangepast en in overeenstemming gebracht met de regeling voorzien in het besluit van de Vlaamse Regering van ver de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders.

Verder regelt dit artikel de combinatie van het PAB met ziekenhuizen en revalidatiecentra.

Artikel 2 past artikel 11/1, §1, 1e lid aan met als doel om het mogelijk te maken om aan budgethouders die dat vragen een lager terugvorderbaar voorschot ter beschikking te stellen.

Artikel 3 past artikel 12 van het besluit op 2 punten aan. Vooreerst wordt geregeld dat voor overeenkomsten met een MFC geen verklaring op eer meer moet worden bezorgd. Anderzijds wordt er een termijn vastgelegd waarbinnen een overeenkomst bij het VAPH moet worden geregistreerd.

Artikel 4 past artikel 19 bis aan in die zin dat er geregeld wordt dat de sessies verplichte bijstand moeten afgerond zijn binnen de 18 maanden na de datum van de brief van het VAPH waarin wordt verwezen naar de verplichte bijstand.

Artikel 5 voegt een regeling toe voor onderbenutting van het PAB-budget of het niet indienen van kostenstaten. Deze regeling is gelijk aan de regeling in het besluit van de Vlaamse Regering van ver de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders.

Artikel 6 regelt de inwerkingtreding.

Artikel 7 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 29 november 2023.

B. ESR-TOETS

Het ontwerp van besluit vereist geen ESR-Toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van besluit wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende de vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke-assistentiebudget aan personen met een handicap voor wat betreft de verplaatsingskosten, combineren van het budget, het vrij te besteden deel, het terugvorderbaar voorschot, het indienen van overeenkomsten, maatregelen bij onvoldoende besteding en verplichte bijstand;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende de vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke-assistentiebudget aan personen met een handicap voor wat betreft de verplaatsingskosten, combineren van het budget, het vrij te besteden deel, het terugvorderbaar voorschot, het indienen van overeenkomsten, maatregelen bij onvoldoende besteding en verplichte bijstand te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS